

MEMO

Aan: De raads- en burgerleden
Van: College van Burgemeester en Wethouders

Documentnummer
643456

Datum: 18 juli 2024

Zaaknummer
643426

Onderwerp: Raadsmemo RPP, BPLG en NOVEX de Peel

Beste raads- en burgerleden,

In deze memo informeren wij over:

1. De Nota Ruimte en het Ruimtelijk Voorstel Brabant
2. Ruimtelijk Voorstel Brabant
3. Het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG)
4. NOVEX De Peel
5. NOVEX Stedelijk Brabant en NOVEX-woningbouwgebieden

Deze ontwikkelingen zijn bepalend voor de toekomst van de ruimtelijke ordening en samenwerking met andere gemeenten en waterschappen.

1. Nota Ruimte 2050

In mei 2022 gaf het Rijk in een kamerbrief aan dat de overheid de regie op de ruimtelijke ordening moet hernemen om grote maatschappelijke opgaven goed ruimtelijk in te passen. Daarom werkt het Rijk aan een nieuwe Nota Ruimte, die eind 2024 klaar moet zijn. De nieuwe Nota Ruimte vervangt de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en wordt geactualiseerd en aangescherpt tot nationaal ruimtelijk beleid. Provincies hebben hiervoor bouwstenen aangeleverd (Ruimtelijk Voorstel Brabant).

De provincies zijn gevraagd om hiervoor bouwstenen aan te leveren in de vorm van Ruimtelijke Voorstellen. De Nota Ruimte wordt opgesteld onder het nieuwe kabinet. Dit is ook omdat het hoofdlijnenakkoord enkele belangrijke zaken bevat die hierin opgenomen moeten worden, zoals grootschalige woningbouwlocaties en het wegnemen van belemmeringen voor bouwen in het buitengebied ("straatje erbij").

De nieuwe Nota Ruimte is belangrijk voor de ruimtelijke inrichting van Nederland en Noord-Brabant en biedt kaders voor onze lokale omgevingsvisie. Op 14 juni jl. heeft de ministerraad een Voorontwerp Nota Ruimte 2050 vrijgegeven, zonder formele juridische status. Via RNOB en provincie proberen wij in overleg te komen met het Rijk over dit voorontwerp.

Ondertussen werken provincie, gemeenten en waterschappen verder aan de uitwerking van de opgaven uit het ruimtelijk voorstel. Dit gebeurt via verschillende perspectieven, zoals het spoor van BPLG of NOVEX De Peel, een Brabants Energieperspectief, een ruimtelijk economische verkenning en verstedelijkingsafspraken binnen NOVEX Stedelijk Brabant.

Daarnaast wordt onderzocht hoe deze afspraken en uitwerkingen beter verankerd kunnen worden binnen de Omgevingswet. Als gemeente zijn we hierbij via regionale samenwerking betrokken.

2. Ruimtelijk Voorstel RNOB

Naar aanleiding van het Ruimtelijk Voorstel RNOB heeft het portefeuillehouders overleg Ruimte, Mobiliteit en Wonen van RNOB, waarin onze gemeente Boekel zitting heeft, opdracht gegeven voor het opstellen van een Ruimtelijk Position Paper (RPP) voor gemeenten, waterschappen en RNOB. Bureau De Zwarte Hond (DZH) is verantwoordelijk voor het opstellen van dit RPP en zal ons helpen inzicht te krijgen in de ruimtelijke ontwikkelingen, kansen en uitdagingen in onze regio. Eerder hebben zij in het Ruimtelijk Voorstel RNOB al een eerste beeld van de schuur- en schitterpunten gegeven in de ruimtelijke ontwikkelingen in onze regio. Dat wordt nu aangevuld met welke (on)mogelijkheden zij zien en aangescherpt met een beeld van, waar in de veelheid aan elkaar in ruimte beconcurrerende opgaven, in de komende jaren spannende keuzes gemaakt moeten worden.

Het RPP zal ons helpen begrijpen hoe we als gemeente, individueel en samen met andere gemeenten en waterschappen, deze keuzes kunnen maken. Het houdt rekening met actuele ontwikkelingen zoals de groei van de Brainportregio en de toenemende netcongestie. Het doel is om prioriteiten te stellen en te bepalen wat waar mogelijk is, zoals bouwen, verkeer, energieopwekking en bedrijvigheid.

DZH zal ook nieuwe ontwikkelingen uit het Hoofdlijnenakkoord, het Voorontwerp Nota Ruimte en eerdere ruimtelijke voorstellen van Brabant in het RPP verwerken.

Het RPP moet in het najaar gereed zijn, waarna gemeenten en waterschappen in RNOB-verband zullen bepalen hoe dit zich vertaalt naar provinciale en landelijke ruimtelijke opgaven. Verder zal het RPP ons ook helpen om thema's scherp te definiëren en prioriteiten te stellen voor de samenwerking binnen RNOB. Dit als vervolgproces op het nieuwe samenwerkingsconvenant. Uiteraard zullen wij u daarover informeren.

3. Brabants 'Programma Landelijk Gebied' (BPLG)

In april presenteerde de provincie het voorontwerp van het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). De komende maanden bespreken de provincie, Brabantse partners en Provinciale Staten belangrijke keuzes, zoals de inrichting van overgangsgebieden en het behoud van de beste landbouwgronden. Tegelijkertijd wordt een plan-MER procedure doorlopen en een Sociaaleconomische Impact Analyse uitgevoerd om de sociaaleconomische en milieueffecten te evalueren. Dit najaar wordt het ontwerp-BPLG samen met de plan-MER ter inzage gelegd.

Ondertussen werken we binnen RNOB samen met de provincie aan voorstellen voor de uitvoering van het BPLG (middelen, instrumenten, uitvoeringsorganisatie en monitoring). Ook hier speelt het nieuwe Hoofdlijnenakkoord een belangrijke rol, omdat het BPLG-transitiefonds van € 20,5 miljard is geschrapt. We overleggen met de provincie en de RNOB-gemeenten en waterschappen over de gevolgen hiervan, die eventueel ook in het RPP worden meegenomen.

4. NOVEX De Peel

Het Rijk heeft de Peel aangewezen als NOVEX-gebied. NOVEX-gebieden zijn gebieden waar nationale opgaven zich zodanig opstapelen dat een gebiedsgerichte aanpak én prioritering van nationale opgaven noodzakelijk zijn. Rijk, provincie, waterschappen en gemeenten (regio's) werken samen aan één ontwikkelperspectief voor NOVEX-gebied De Peel.

Voor de uitvoering van het Ontwikkelperspectief en de Uitvoeringsroute voor de Peel maken partners afspraken, verdeeld in drie categorieën:

- Samen Agenderen: Onderwerpen die verder onderzoek vereisen, zoals de reactivering van vliegbasis De Peel, het opzetten van een 'Streekfonds', nieuwe economische dragers en de haalbaarheid van een grondbank.

- Samen uitvoeren: Partijen stellen een uitvoeringsagenda op waar samen wordt gewerkt aan gebiedsuitwerkingen in De Peel, één watersysteemanalyse en een leefbaarheidsstrategie (afgestemd met de dorpenstrategie) of aanpassing van bestaand beleid.
- Samen investeren: Er wordt gewerkt aan een Regionale Uitvoerings- en Investeringsagenda (RUIA) met investeringsvoorstellen en afspraken over uitvoering en financiering. Dit omvat o.a. “Sleutelprojecten”: grote projecten die het verschil moeten gaan maken in de streek en waarvoor (in eerste instantie) veel geld nodig is. Daarnaast is er per 3 juli 2024 een regeling voor kleinere ‘impulsprojecten’ opengesteld. Impulsprojecten ontstaan vanuit een maatschappelijk initiatief en dragen bij aan de veranderingsbereidheid en samenwerking van partijen in het gebied. Er is een bedrag beschikbaar van maximaal €25.000 per project. De mogelijkheid van een 'streekfonds' wordt onderzocht ondanks het wegvallen van het transitiefonds.

Elk jaar kunnen afspraken worden aangevuld of worden ‘doorgeschoven’ naar de volgende categorie. Formele afspraken over de uitvoerings- en investeringsagenda worden in november 2024 met het Rijk gemaakt via het MIRT Zuid-Nederland.

5. NOVEX Stedelijk Brabant en NOVEX-woningbouwgebieden

Het Rijk heeft de regie hernomen op de beschikbaarheid van voldoende en betaalbare woningen. Daarom heeft het kabinet in 2022 zeventien grootschalige NOVEX-woningbouwgebieden vastgesteld. Om de woningbouw na 2030 op peil te houden, moeten tijdig nieuwe gebieden worden aangewezen. In juni 2024 lichtte het Rijk via een kamerbrief de voortgang van deze woningbouw toe. De huidige afspraken voor de 17 NOVEX-locaties zijn mogelijk ontoereikend om het woningtekort structureel op te lossen. Tegelijkertijd worden er in de nieuwe Nota Ruimte integrale ruimtelijke keuzes voorbereid voor grote nationale opgaven en transities, waaronder nieuwe grootschalige woningbouwlocaties. Het gaat hierbij om locaties met een grote woningbouwpotentie en een dusdanige complexe opgave met (boven-) regionale afstemming dat Rijksbetrokkenheid nodig is. Het gaat om locaties ‘waar kansen worden gezien voor schaa sprong’, in een samenhangende aanpak van grootschalige woningbouw, werken en voorzieningen in relatie tot goede bereikbaarheid; vormgeven aan de mobiliteitstransitie, principes van water en bodem sturend, klimaatadaptief en natuurinclusief.

Er zijn kansen om de Brabantse stedenrij uit te breiden met een potentieel grootschalige woningbouwlocatie in Oss. Dit voorstel werd op 5 juni 2024 positief ontvangen in de Tweede Kamer.

In het traject NOVEX Stedelijk Brabant wordt momenteel gewerkt aan een Uitvoeringsagenda, met interbestuurlijke afspraken tussen regio’s, provincie en Rijk voor '[Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant](#)'. Hierin staan de hoofdogaven en eerste uitvoeringsafspraken voor het stedelijk netwerk van Brabant en de vier stedelijke regio’s (in ons geval de stedelijke regio 's-Hertogenbosch). Onderdeel van deze Uitvoeringsagenda is onder andere het ontwikkelen van een dorpenstrategie, de gemeente Boekel is betrokken bij de ontwikkeling van deze dorpenstrategie.

De eerste versie van de Uitvoeringsagenda moet klaar zijn voor het BO MIRT in november 2024 en kan daarna jaarlijks worden geactualiseerd. In het najaar van 2024 wordt een online informatiebijeenkomst georganiseerd voor de gemeenteraden. U wordt dan geïnformeerd over de Uitvoeringsagenda en in de gelegenheid gesteld verduidelijkende vragen te stellen.